

ціонування, порядок організації та фінансування органів екобезпеки, а також контроль та нагляд за законністю їх діяльності [5].

Підтвердженням зацікавленості держави у дотриманні вище зазначених вимог до автотранспорту стали Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів і забезпечення екобезпеки. В них зазначається, що економіці України притаманна висока питома вага ресурсномістких та енергоємних технологій, впровадження та нарощування яких здійснювалося найбільш "дешевим" способом – без будівництва відповідних очисних споруд і захисних пристроїв. Це було можливим за відсутності ефективно діючих правових, адміністративних та економічних механізмів природокористування та без урахування вимог охорони довкілля [4].

В грудні 2010 р. був прийнятий Закон України "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 р. Цим законом вимагається підвищувати рівень екобезпеки шляхом запровадження до 2015 р. комплексного підходу у проведенні оцінки ризиків, запобігання та мінімізації наслідків стихійних лих, забруднення атмосферного повітря і, відповідно, аварій та шкідливих викидів автотранспортом. Вимога захисту атмосферного повітря від забруднення задекларована як один з основних пріоритетів природоохоронної політики України на найближче десятиріччя [3].

Законом України "Про охорону атмосферного повітря" (ст. 17) автотранспортникам виставлені вимоги, якими передбачено мінімізувати забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту. До них належать: 1) розробка та виконання комплексу заходів щодо зниження викидів; 2) знешкодження шкідливих речовин і зменшення фізичного впливу під час проектування, виробництва, експлуатації та ремонту автотранспорту; 3) переведення автотранспорту на менш токсичні види палива; 4) раціональне планування та забудова населених пунктів з дотриманням нормативно визначеної відстані до автотранспортних шляхів; 5) виведення з густонаселених житлових кварталів за межі міста автотранспортних підприємств, вантажного автотранспорту; 6) обмеження в'їзду автотранспорту у сельбищні, курортні, лікувально-оздоровчі, рекреаційні та природно-заповідні зони, місця масового відпочинку та туризму; 7) поліпшення стану утримання автотранспортних шляхів і вуличного покриття; 8) впровадження в містах автоматизованих систем регулювання автодорожнього руху; 9) удосконалення технологій транспортування і зберігання палива, забезпечення постійного контролю за якістю палива на нафтопереробних підприємствах та автозаправних станціях; 10) впровадження та вдосконалення діяльності контрольно-

регульовальних і діагностичних пунктів та комплексних систем перевірки нормативів екологічної безпеки автотранспорту. Законом також вимагається заборонити проектування, виробництво та експлуатацію автотранспорту, вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах яких перевищує нормативи або рівні впливу фізичних факторів [6].

Література

1. Гутаревич Ю. Ф., Матейчик В. П., Копач А. О. Шляхи підвищення екологічної безпеки дорожніх транспортних засобів// Вісник східноукраїнського НУ ім. Володимира Даля.– Луганськ, 2004.– № 7(77), ч 1.– С. 11-15.
2. Павлишин Д. Вплив транспорту на екологію // Український Екологічний Форум.– 11 грудня 2012 року. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://ekovita.org.ua/viewtopic.php?f=4&t=258>.
3. Про Основні засади(стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року" Закон України від 21 грудня 2010 р. № 2818-М // Відомості Верховної Ради України – 2011.– № 26.
4. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. № 188/98-ВР. // Відомості Верховної Ради України.– 1998.– № 188/98-ВР.
5. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25. 06.1991 року № 1264 – XII // Відомості Верховної Ради УРСР.– 1991.– № 41.
6. Про охорону атмосферного повітря. Закон України. // Відомості Верховної Ради України.– 1992.– № 50.

УДК 504.06:339 (043.2)

Єряшов Є.К.,
старший викладач,
Мазур Д.В.,
студент

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Якісні характеристики атмосферного повітря значною мірою залежать від ефективності екологічного управління та контролю за викида-

ми забруднюючих речовин. І саме тому державний механізм регулювання забезпечення екологічної безпеки атмосферного повітря повинен забезпечувати належний стан повітря шляхом застосування різних методів впливу на власників джерел такого забруднення та методів заохочення. Норми, що регулюють питання екологічної безпеки, містяться не лише в законодавчих актах власне екологічного спрямування, а й актах іншого законодавства, спрямованого на регулювання різних видів діяльності. Це, зокрема, нормативно-правові приписи, які спрямовані на захист життя і здоров'я людей та довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, які містяться в таких законах України як "Про об'єкти підвищеної небезпеки", "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру", "Про забезпечення санітарного і епідемічного благополуччя населення".

Повітряний транспорт в основному впливає на атмосферне повітря, у зв'язку з тим, що сучасні повітряні судна обладнані газотурбінними двигунами, які працюють на авіакеросині, що відрізняється за складом від бензину та дизельного палива. Основна маса відпрацьованих газів, які виділяють повітряні судна розпиляються в основному на великій висоті і набагато менше в шарах, наближених до земної поверхні та у районах аеродромів.

Газотурбінні двигуни скидають у атмосферу разом з відпрацьованими газами окиси вуглецю, азоту, сажу, найбільша кількість яких потрапляє у повітря при зльоті та набранні висоти.

Під час авіаційних перевезень забруднюються також водні ресурси і ґрунти, спричиняється значна шумова дія. З розростанням міст виникає проблема близького розташування аеродромів та аеропортів до житлових зон, адже мешканці населених пунктів постійно підпадають під негативні впливи шуму, вібрації та електромагнітного випромінювання, вплив яких на людей ще достатньо не досліджений.

Для зниження вмісту токсичних речовин у відпрацьованих газах проводяться дослідницькі роботи щодо удосконалення двигунів літаків, конструкції камери згоряння, системи впрыску палива, компресорів. Зменшення використання пального літаками досягається шляхом заповнення повітряних суден корисним навантаженням, зменшення пробігу літаків, доставки пасажирів та вантажу спеціальним транспортом, також на сьогодні відбуваються конструкторські дослідження та пошук екологічно чистого пального.

Прояви екологічного ризику для навколишнього природного середовища та життя і здоров'я людей внаслідок використання повітряних

транспортних засобів стали на сьогодні однією з основних проблем світового співтовариства та обумовили необхідність запровадження нових механізмів щодо їх запобігання.

Важливу роль у питанні вирішення даної проблеми відіграє правовий механізм забезпечення екологічної безпеки, яким має врегульовуватися увесь комплекс суспільних відносин у сфері охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки.

В еколого-правовій літературі організаційно-превентивними заходами визначається комплекс юридично значимих дій, які спрямовані на виявлення екологічно небезпечних об'єктів, зон, територій і видів діяльності, впровадження і застосування важелів щодо попередження виникнення екологічної небезпеки шляхом здійснення обліково-установчих, реєстраційно-ліцензійних, експертно-оціночних та інформаційно-прогностичних засобів [1, с. 48].

Одним з основних способів впливу на власників джерел забруднення атмосфери є встановлення нормативів граничнодопустимих викидів, які зазначаються у дозволах на викиди шкідливих речовин у повітря і є загальнооб'язковими. Згідно чинного законодавства такі дозволи видають територіальні органи Міністерства екології та природних ресурсів України, для отримання яких необхідно подати заяву та супровідні до неї документи.

Основними з них є ті, в яких зазначаються обсяги викидів шкідливих речовин у повітря із поясненням їхньої наявності в тій чи іншій кількості, які складаються у свою чергу на основі звіту інвентаризації джерел викидів цих речовин. У даному документі мають міститися характеристики джерел утворення шкідливих сполук, їх викидів, очисного устаткування, висновки та рекомендації з експлуатації устаткування, надалі ці матеріали будуть використовуватися для складання статистичних обліків та звітів та накладення податків [2, с. 52].

Література

1. Краснова Ю.А. Інформаційно-прогностичні засоби забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації // Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка.– Київ, 2011 – № 87.– С. 47 – 53.
2. Краснова Ю.А. Регулятивно-стимулюючі заходи правового забезпечення екологічної безпеки в галузі авіації // ВІСНИК Київського національного університету ім. Т.Шевченка.– Київ, 2011 – № 85.– С. 51– 60.